

Een nieuwe *Odostomia* van Miste

Adri W. Burger¹

De fauna van Miste, zoals weergegeven in het fabuleuze overzicht van Arie Janssen uit 1984 omvatte 500 mollusken, waarbij de mogelijkheid van nieuwe vondsten uitdrukkelijk tot de mogelijkheden werd gerekend. Toen al werd deze fauna uit het bovenste deel van de Hemmoor Stufe als zeer rijk bestempeld. Nu, ruim 30 jaar later, naderen we de 600 soorten mollusken als gevolg van de nijvere arbeid van verzamelaars, die steeds maar weer materiaal uitzoeken. Vooral bij de kleinere soorten duiken steeds weer nieuwe vormen op.

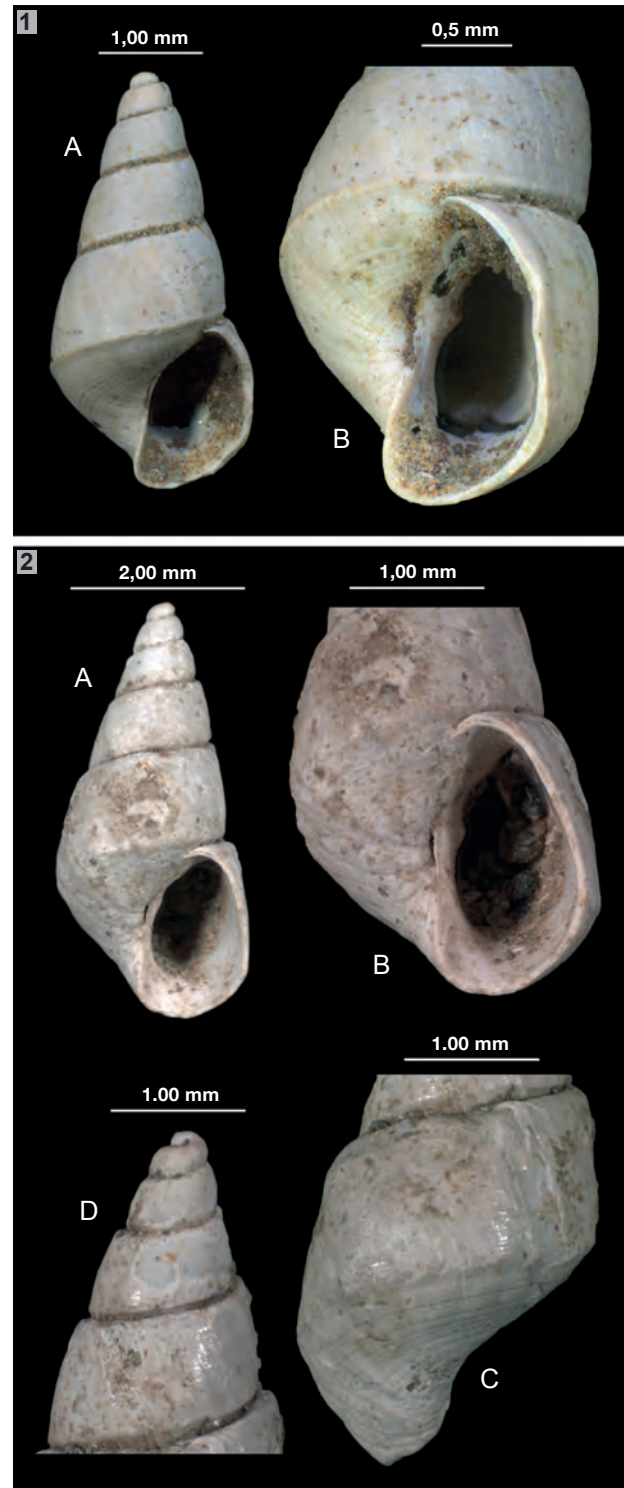
In het verleden werden deze nieuwe vormen in dit tijdschrift, of in *De Kreukel* gemeld, tegenwoordig heeft Facebook zijn intrede gedaan, waarin gegevens worden uitgewisseld. Daar niet iedereen toegang heeft tot dit medium lijkt het me nuttig, om verder te gaan met het publiceren van aanvullingen op de fauna in *Afzettingen*.

Deze bijdrage is gewijd aan een ietwat bijzondere *Odostomia*, die tot op heden niet van een naam kon worden voorzien, hoewel er twee exemplaren van zijn gevonden.

Het geslacht *Odostomia* werd in meerdere subgenera onderverdeeld, waarbij de hoek die de as van de protoconch met die van de teleoconch maakt een belangrijke rol speelt. In het overzicht van 1984 worden 11 vormen afgebeeld, die tot de subgenera *Odostomia*, *Brachystomia*, *Megastomia* en *Odostomia* s.l. werden gerekend. Tegenwoordig is de tendens deze taxa de status van volle genera te geven. Geen van deze vormen komt overeen met de hier behandelde soort.

In mijn collectie, vermoedelijk uit de tweede put uit 1968, vond ik een vrijwel gaaf exemplaar van een *Odostomia*, die opviel door zijn vlakke windingen, waarbij de overgang naar de basis tamelijk hoekig is (fig. 1). Op de laatste winding is deze hoek door een wat verdikte kiel geaccentueerd. Op de oudere windingen ligt deze kiel boven de suture, zodat een gootje tussen de windingen ontstaat. Verder blijkt vrijwel de gehele schaal voorzien te zijn van vlakke spiralen, gescheiden door zeer smalle, groefvormige tussenruimtes. De groeilijnen zijn vrij duidelijk, recht, en maken een hoek van circa 20° naar voren met de as van de

teleoconch. De mondrand is enigszins beschadigd, maar is waarschijnlijk niet verdikt. Er is een duidelijke plooi op de columella aanwezig, die echter bij zuiver aperturaal aanzicht niet te zien is. De aanwezige protoconch ligt dermate vlak op de teleoconch (ca. 150° bedraagt de hoek tussen

- Odostomia* (?*Megastomia*) sp. Collectie Adri W. Burger.
A: aperturaal aanzicht van de gehele schaal; B: scheef aperturaal aanzicht laatste winding om de plooi op de columella en de spiralen te tonen.
- Odostomia* (?*Megastomia*) sp. Collectie André F.J. Jansen.
A: aperturaal aanzicht van de gehele schaal; B: scheef aperturaal aanzicht laatste winding om de plooi op de columella en de spiralen te tonen; C: dorsaal aanzicht laatste winding, waarbij de spiralen beter zijn te zien; D: topwindingen met protoconch.

de as van de protoconch en die van de teleoconch), dat de eerste windingen niet zijn waar te nemen. De totale lengte van de schaal is 3,9 mm; de maximale breedte bedraagt 1,9 mm; de maximale diameter van de protoconch is ca. 0,3 mm. De teleoconch omvat circa 4,5 windingen

De aanwezigheid van de tamelijk duidelijke spiralen in combinatie met de vlakliggende protoconch en de hoekigheid van de windingen maakten duidelijk, dat het hier om een tot nu toe uit Miste onbekende soort handelt, die ik in de literatuur ook niet heb kunnen terugvinden. Nadat in Naturalis foto's waren gemaakt, en ik deze aan enige mensen liet zien, was de reactie van André Jansen: "ik geloof, dat ik ook zoiets heb". Dit bleek inderdaad te kloppen. Helaas bleven andere vondsten uit.

Het exemplaar van André (fig. 2) heeft een iets minder uitgesproken hoekigheid, ook is er geen sprake van een verdikte kiel op de laatste winding. Hoewel de oppervlakte van dit exemplaar iets aangetast is, zijn de spiralen nog goed waar te nemen. De lengte van dit exemplaar bedraagt 4,7 mm; de maximale breedte 2,2 mm en de diameter van de protoconch 0,29 mm.

De aanwezigheid van de spiralen maken een toewijzing tot het geslacht *Odostomia* enigszins twijfelachtig, maar alle andere kenmerken passen goed daartoe. De vlakliggende protoconch lijkt het meest te wijzen op *Megastomia*. De geslachten *Kleinella* en *Ondina* zouden met de aanwezigheid van de spiralen eerder in aanmerking komen, maar de groeilijnen van deze taxa zijn niet recht, maar sinoidaal gebogen.

Verschillende mensen moet ik danken voor hun interesse voor deze vondst, en de bijdrage, die zij geleverd hebben, om tot dit resultaat te komen. In de eerste plaats André Jansen, die het tweede exemplaar in zijn collectie vond, en dit ter fotografie heeft afgestaan. Vervolgens Ronald Pouwer, die de professionele foto's heeft vervaardigd. Verder diverse verzamelaars, die geprobeerd hebben meer licht op de naamgeving van deze soort te werpen.

Ik hoop, dat de publicatie van deze vondsten verzamelaars er toe aanzet nog eens goed in hun materiaal te kijken, of zij ook een dergelijk exemplaar kunnen vinden. Voor meldingen ben ik zeer dankbaar.

¹Adri Burger, e-mail: A.W.Burger@12move.nl

